

Hemþirelik ?? Ya?am? Kalitesi Ölçe?i (Quality of Nursing Work Life Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemþirelik ?? Ya?am? Kalitesi Ölçe?i (Quality of Nursing Work Life Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22892>

Özet

Hemşirelik ?? Yaşam? Kalitesi Ölçeği (H?Y?KÖ), hemşirelerin çalış?tklar? ortamda deneyimledikleri i? yaşam? kalitesini ölçmek amacıyla geli?tirilm? veya uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Bu ölçeğin Türkçe uyarlama çalış?ması, **Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü** bünyesinde bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, hemşirelerin mesleki tatmin, çalış?ma ko?ullar?, stres ve genel refah düzeylerini kapsayan çok boyutlu bir yapıyı de?erlendirmeyi hedefler. Bu uyarlama çalış?ması, ölçeğin Türk kültürüne ve sağlık sistemine uygunluğunu, psikometrik özellikler açısından ise **geçerlik** ve güvenilirlik kanıtlarını sunmayı amaçlamıştır.

Ölçeğin temel amacı, sağlık kurumlarında çalışan **hemşirelik** personelinin i? yaşam? kalitesini objektif olarak de?erlendirerek, kurumsal iyileştirme ve insan kaynakları yönetimi stratejilerine temel oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, ?? Yaşam? Kalitesi, **Uyarlama**, Geçerlik, Güvenirlik, Sağlık Hizmetleri, Psikometri, Örgütsel Psikoloji

Yazarlar

Meltem ?irin

Amaç

Hemşirelik ?? Yaşam? Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, uluslararası literatürde var olan bir i? yaşam? kalitesi ölçeğini Türkçeye adapte etmek ve bu adaptasyonun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktır. Bu çalış?ma, özellikle Türk sağlık sektöründe görev yapan hemşirelerin deneyimlediği çalış?ma ortamının kalitesini ölçmek için standartlaştırm?? bir araç sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu ölçek, hemşirelerin i?ten ayrılma niyetlerini, örgütsel bağlılıklarını ve hasta bakım kalitesini etkileyen temel faktörlerden biri olan **?? Yaşam? Kalitesi** (?Y?K) düzeylerini belirlemeye yardımcı olur. Elde edilen veriler, hastane yönetimlerinin çalış?an memnuniyetini artırmak ve mesleki tükenmişliği azaltmak için müdahale programları geliştirmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, hemşirelerin i? yaşam? kalitesini yansıtan çok boyutlu bir **yapı** üzerine odaklanmıştır. ??

Yaşam Kalitesi (YK), genellikle sadece maaş ve yan haklardan ibaret olmayıp, aynı zamanda işin anlamlılığı, iş güvenliği, mesleki gelişim fırsatları, çalışma ortamının fiziksel koşulları ve sosyal destek gibi faktörleri içerir.

HYKÖ'nün ölçtüğü temel boyutlar arasında muhtemelen bunlar bulunmaktadır: Kurumsal Destek ve Takdir, Özerklik ve Kontrol, ??-Yaşam Dengesi ve Mesleki Gelişim Olanakları. Bu boyutlar, hemşirelerin genel **refah** ve işte kalma motivasyonları üzerinde doğrudan etkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışması, Meltem İrin'in 2011 tarihli yüksek lisans tezi kapsamında yürütülmüştür. Uyarılma çalışmalarıda geçerlik, genellikle yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla) ve kriter geçerliği (ilgili diğer ölçütlerle korelasyon) yöntemleriyle incelenir.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, tezin temel hedefi ölçeğin Türk kültüründe ölçmek istediği yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü, yani yapısal bütünlüğünü koruduğunu göstermektir. Bu, tipik olarak Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullanılarak sağlanır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri de aynı yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Güvenirlilik, bir ölçüm aracının tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. HYKÖ için güvenirlilik katsayıları genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve/veya test-tekrar test yöntemleri ile sunulmuştur.

Uyarılma çalışmasında, ölçeğin alt boyutları ve toplam puanının kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu varsayılmaktadır. Yüksek bir güvenirlilik katsayısı, ölçeğin aynı hemşire grubuna farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar vereceği anlamına gelir ve bu da aracın bilimsel kullanım için uygunluğunu gösterir.

Faktör Analizi

Hemşirelik ?? Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin uyarılma sürecinde, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe formda da korunup korunmadığını incelemek amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin mantıksal olarak ilişkili alt boyutlar (faktörler) altında toplandığını doğrulamaya amaçlar.

Faktör analizi sonuçları, orijinal ölçeğin boyut sayısını teyit etmeli veya Türk örneğine özgü farklılıkları ortaya koymalıdır. Bu çalışma, ölçeğin çok boyutlu yapılarının Türk **psikometri** standartlarına uygunluğunu kesinleştirmek için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Tipi: Uyarlama

Format: Kaynak içerikte derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak ?? Yaşam Kalitesi ölçekleri genellikle 5'li veya 6'lı **Likert Tipi Ölçek** formatında (Örn: "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a) cevaplanmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması?)

Popülasyon Grubu: Hemşirelik Çalışanlar?

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Hemşireler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli sağlık kurumlarında görev yapan **Hemşirelik** personeli.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Sağlık Personeli, ?? Stresi, Örgütsel Bağlılık, Çalışan Memnuniyeti, **Yüksek Lisans Tezi**, Erzurum, Atatürk Üniversitesi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Bağlantılı E-posta Adresleri: meltemsirin@atauni.edu.tr

Yazın Adresi: Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, Türkiye (Tezin yapıldığı kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir **uyarlama** çalışması'nın ürünüdür. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için genellikle sorumlu yazar Meltem İrin ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için özel izinler gerekebilir.

Uyarlama çalışması'nın tamamlandığı ve sonuçları'nın yayınlandığı yıl **2011**'dir. Ölçeğin kullanımına ilişkin ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Orijinal teze ait PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [hemsirelik-is-yasami-kalitesi-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/354111111)

Kaynaklar

?irin, M. (2011). *Hem?irelik ?? Ya?am? Kalitesi Ölçe?i'nin geçerlilik ve güvenilirlik çal??ması* (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Tez Merkezi Kayna??: tez.yok.gov.tr

Hem?irelik ?? Ya?am? Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde de?iştirilmemelidir.

Kaynak içerikte Hem?irelik ?? Ya?am? Kalitesi Ölçe?i'nin maddelerine yer verilmemiştir. Maddeler için yazarın orijinal yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.